

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/64/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124204520
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8124204520.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX C., D. XX/XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., 829 90 Bratislava – Ružinov, Mlynské Nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom 851 02 Bratislava – Petržalka, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto:

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 50 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- Žalobu v prevyšujúcej časti zamieťa.
- Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou z 23.5.2024 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že v predchádzajúcom spore vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 16Csp/16/2022 bola ako spotrebiteľka úspešná s určením neprijateľnej zmluvnej podmienky. Odcitovala časť odôvodnenia rozsudku 16Csp/16/2022 zo 7.6.2022, ktorým bola určená neprijateľná zmluvná podmienka ohľadom vyhlásenia klienta o poskytnutí svojich osobných údajov VÚB a.s. a iným osobám. V žalobe poukázala na sankčnú a relutárnu funkciu daného inštitútu a na to, že žalovaný v súdnych konaniach opakovane zotrváva na platnosti predmetnej zmluvnej podmienky.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom vyjadrení k nej vyslovil názor, že pri výklade § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je potrebné sledovať jeho účel, ktorým je osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, pričom túto ujmu je potrebné preukázať. Nesúhlasil s tým, že by pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení bola podstatná jeho sankčná funkcia, keďže uplatňovanie sankcií je zverejnená orgánom verejnej správy napr. SOI, NBS, Ministerstvu financií, prípadne orgánom činným v trestnom konaní. Žalovaný ďalej uviedol, že primerané finančné zadostučinenie nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, súd by mal vyhodnotiť všetky okolnosti prípadu a stanoviť jeho výšku tak, aby spĺňal predpoklad primeranosti. Citoval z odôvodnení viacerých rozhodnutí Krajského súdu v Prešove a z rozsudku Okresného súdu Prešov 13Csp/135/2015 a vyslovil záver o primeranosti finančného zadostučinenia maximálne vo výške 20 Eur. Dodal aj to, že rozsudok 16Csp/16/2022 zo dňa 7.6.2022 nie je ešte právoplatný. Zároveň však potvrdil, že odvolanie voči rozsudku podal len voči ďalším výrokom, teda nie voči výroku o neprijateľnej zmluvnej podmienke, na základe ktorého bola podaná táto žaloba.

3. Žalobkyňa v replike poukázala na to, že sú splnené všetky zákonné podmienky pre priznanie nároku, keďže na súde v predchádzajúcom spore úspešne uplatnila porušenie jej práva ako aj povinnosti žalovaného v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa resp. osobitných predpisov, pričom citovala z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 7Cdo/80/2020 z 24.8.2022. Uplatnenú výšku považovala za primeranú vzhľadom na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem. Dodala, že žalovaný neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohatovať.

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojom písomnom vyjadrení k žalobe a odcitoval z rozsudku Krajského súdu v Prešove 25CoCsp/4/2024 zo dňa 16.4.2024, ktorý považoval za primerané finančné zadosťučinenie sumu 100 Eur v dôsledku výroku predchádzajúceho rozsudku o zdržaní sa dohody o zrážkach zo mzdy.

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, spisom tohto súdu 16Csp/16/2022 a zistil tento skutkový stav:

6. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/16/2022-127 zo dňa 7.6.2022 právny predchodca žalovaného spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. a žalobkyňa uzavreli 18.6.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 1842282, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni úver 5.000 Eur s úrokom 20% ročne. Úver mala žalobkyňa splácať 5 rokov s mesačnou splátkou 131,69 Eur. Žalobkyňa celkovo zaplatila 6.636,47 Eur.

7. Dňa 27.1.2022 podala žalobkyňa voči žalovanému žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyššie uvedeného úveru, vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.636,47 Eur a určenia dvoch neprijateľných zmluvných podmienok. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 16Csp/16/2022. Súd žalobe v celom rozsahu vyhovel rozsudkom č.k. 16Csp/16/2022-127 zo dňa 7.6.2022. Voči rozsudku sa odvolal žalovaný okrem výroku, ktorým bola určená neprijateľná zmluvná podmienka v predmetnej zmluve v časti VIII. Vyhlásenie klienta bod 8 písm. b/ v znení: „Osobné údaje klienta uvedené v zmluve poskytuje svojej ovládajúcej osobe VÚB, ako aj osobám zo skupiny s úzkymi väzbami k VÚB v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, vrátane spoločnosti Intesa Sanpaolo Taliansko, za účelom interného výkazníctva, zvýšenia kvality služieb, marketingové účely, účely vyhodnotenia rizikového profilu klienta, vymáhania prípadných záväzkov klienta po splatnosti. Platnosť súhlasu je 10 rokov od doručenia návrhu na uzatvorenie zmluvy, pričom klient berie na vedomie, že svoj súhlas je oprávnený odvolať najskôr po jednom roku od zániku predmetného záväzkového vzťahu alebo od udelenia súhlasu pre prípad, že sa zmluva neuzatvorí, a to písomným oznámením doručeným na adresu spoločnosti“. Nepochybne teda tento výrok rozsudku je právoplatný, keďže odvolanie voči nemu podané nebolo.

8. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzavretá medzi stranami je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde

úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bol od 1.7.2024 nahradený zákonom č. 108/2004 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa jeho prechodného ustanovenia - § 53 ods. 1 ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzavretú po 30.6.2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzavretých pred 1.7.2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30.6.2024.

14. S poukazom na vyššie citované prechodné ustanovenie zákona č. 108/2004 Z.z. je potrebné na posúdenie uplatneného nároku aplikovať predchádzajúci právny predpis, teda konkrétne § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

15. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

16. Judikatúra sa v prípade nárokov uplatnených na primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ustálila v tom, že základ nároku je daný, pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa. To uviedol aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019, keď konštatoval, že účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.

17. Ten istý záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/107/2021 zo dňa 28.2.2023, ktorý taktiež uviedol, že jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadostučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní bez ohľadu na to aké právo spotrebiteľa bolo porušené. V prípade, ak je spotrebiteľ v základnom konaní úspešný, či už ako žalobca pri domáhaní sa svojho práva, alebo ako žalovaný pri bránení svojho práva, naplnia sa tak podmienky na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.

18. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd preto rešpektuje vyššie uvedené vyslovené právne závery. Keďže žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v predchádzajúcom spore úspešná voči žalovanému, keďže v rozsudku jednoznačne boli konštatované porušenia povinnosti žalovaného ako dodávateľa voči žalobkyni ako spotrebiteľovi tým, že súd určil neprijateľnú zmluvnú podmienku, je základ nároku na primerané finančné zadostučinenie daný.

19. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadostučinenia je to, o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

20. V danom prípade súd vychádzal z konkrétnych okolností tohto prípadu a skutočnosti, že zmluvná podmienka, ktorú odvolací súd vyhlásil za neprijateľnú žalovaný v prípade žalobkyne ani neaplikoval.

21. Súd pri určení výšky finančného zadostučinenia musí zohľadniť všetky okolnosti konkrétneho prípadu a stanoviť výšku v súlade so zákonnou požiadavkou primeranosti. Základným účelom primeraného finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. je predovšetkým satisfakcia žalobcu ako spotrebiteľa, čo vyplýva zo samotného názvu tohto inštitútu „zadostučinenie“. Keďže však zaplatenie finančného zadostučinenia pre povinný subjekt spôsobuje finančnú ujmu, má poskytnutie finančného zadostučinenia aj sankčnú povahu, ktorá je však druhoradá a teda nepochybne plní len vedľajšiu úlohu, keďže primárnou je satisfakcia žalobcu. Udeľovanie sankcií je vecou trestného a správneho konania nie občianskoprávneho konania. Ak spotrebiteľ argumentuje dosiahnutím odradzujúceho účinku na dodávateľa, aby nepoužíval neprijateľné zmluvné podmienky,

to môže dosiahnuť podnetom na správne konanie, ktoré v prípade žalovaného by bolo v právomoci SOI príp. NBS a tento orgán by bol oprávnený uložiť žalovanému (v prípade zistenia používania neprijateľných zmluvných podmienok) nie malú sankciu. Pokiaľ však spotrebiteľ túto možnosť nevyužije, potom sa javí, že jeho cieľom v skutočnosti nie je odradiť žalovaného od používania neprijateľných zmluvných podmienok, ale o získanie majetkového prospechu na jeho úkor, s čím nie je možné sa stotožniť. Finančné zadosťučinenie určuje súd svojou vlastnou úvahou, pričom súdna prax pri rozhodovaní o jeho výške je rôznorodá. Prisudzovanie vyšších súm finančného zadosťučinenia súd považuje za favorizovanie sankčnej funkcie daného inštitútu, s čím nie je možné súhlasiť.

22. Vychádzajúc z konkrétnych okolností tohto prípadu vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa vôbec nepreukázala, že by sporná zmluvná podmienka ju negatívne zasiahla v nejakom smere, keďže nebolo preukázané, že by vôbec žalovaný túto zmluvnú podmienku použil, súd s poukazom na vyššie uvedené dôvody považoval finančné zadosťučinenie vo výške 50 Eur za napĺňajúce požiadavku primeranosti, ako aj napĺňajúce funkciu zadosťučinenia pre žalobkyňu a sankcie pre žalovaného a preto žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

23. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Keďže rozhodnutie záviselo od úvahy súdu platí zásada, že žalobkyňa bola v spore úspešná a preto jej vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nakoľko súd nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

24. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.